

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
За еден годъ 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр.

БРОЙ 17.

У Новоме Саду, 7. Мая 1860.

ГОД. Ш

Мисли о школи и учительима.

XXV.

Учишель млађе класе.

При сваком предаваню наука имаю се два при-
зрения непрестано на уму држати, едно е на децу,
кою учимо, а друго е на науку, кою предаемо. Оно
прво призрение найважније е за учителъ елементарни
школа, и едино условие благослову ньиводъ труда;
а ово друго призрение важно е за учителъ на вели-
кимъ школама. Кодъ они е главния стварь изобра-
женъ деце, а код ови изображаванъ наука. Они мо-
раю непрестано децу на очима и на памети имати, а
ови непрестано науку. А сви остали средњи школа
учители, мораю ова оба призрения пазити, ако ће
свою дужност савестно да изврше. И отуда се види,
колико е она тежня учителя млађи класа за учительо-
ванѣмъ у старимъ класама оправдана, и немамо ли
и сувише узрока сумняти се и подозревати на нѣи.

Далъ имамо и ово приметити: Учителѣ млађи
класа далеко би се задовольније код свое деце осе-
ћали, кад би се потрудили науку писаня и читаня
вештије, разумније и свестније по децу истеривати, и
манѣ механично. Ко неспая науку писаня са наукомъ
говора, и науку читаня с гледанѣм и говоромъ и
мишлѣнѣм, него науку и едну и другу сасвим одлу-
чено едно од другогъ, голо и сваку насамо истеруе,

дакле само са голомъ азбукомъ оперира, ние онда ни чудо, те му се тај посао отужан и сувопаран свиди. Ал ту е кривица на нѣму, а не на класи и науци; нека е са се скине, нека научи посла свогъ вештачки истеривати, и имаће у нѣму већу забаву и различност, него што ће е игде наћи моћи, те и веће радванѣ него игде.

Едно би одлакшанѣ овимъ учительма желио, — манѣ деце. Обично су ови претоварени съ децом. Ако е н. пр. у одной обштини 300 деце што у школу иду, онда е у старий класи едва 40 ил 50, а све остало у млађой. А требало би башъ противно да е; ерѣ што е већма нужно, да се учитель са свакимъ поединце дететомъ забавля, као што е то у млађой класи преко нужно, то би му требало и манѣи брѣй деце. Зато е претовариванѣ млађи класа децомъ врло велика сметня напредку школе и само мученѣ учителя. Далеко е лакше дваред већу гомилу старие деце учити, деце вештиѣ, бистриѣ, отворение и школи приучение. Ово и сви родители врло добро знаю, да е посао са децомъ од 5 до 8 година далеко мучниѣ него са децомъ стариомъ, и знаю како е нѣима са само двое трое оваке мале деце, и шта га се реда люте и ерде и пеую и туку, и знаю да учитель низ гомилу оваке деце ни са ономъ стариомъ ни са овомъ баш ништа урадити неможе ни успети, и опет свою децу, коя јошѣ ни за школу дорастла нису, у школу тераю и вуку, скидаю иѣ са свогъ врата, а товаре учителю на врат; ал' и учитель има у овомъ смотреню закон, кога се држати има, те децу за школу незрелу у школу не примати.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

WWW.UNI...

На вознесеніе господнѣ или Спасовѣ данѣ.

WWW.UNILIB.RS *Евангелие одѣ Луке гл. 24. зач. 114.*

Во время оно, воскресъ Исусъ ѿ мертвыхъ, ста посредѣ сученикъ своихъ и глагола имъ: миръ вамъ. — У время оно: уставши Исусъ изъ мртвихъ, стаде посредѣ ученика своихъ, и рече имъ: миръ вамъ.

У болевшемъ же и пристрашни быкше, мнохѣ духъ видаше. — А они се улашише и устрашени будући, помисле да виде духа.

И рече имъ: что смѣщени есте, и почто помышленіа вхѣдатъ въ сердца ваша; — И рече имъ: што сте смущени, и зашто (также) мисли улазе у срца ваша?

Видите рѣцѣ мои и нозѣ мои, какъ самъ азъ есмь, исажите мѣ и видите, какъ духъ плоти и кости не имать, икоже мене видите имѣща. — Видите руке мое и ноге мое, да самъ я самъ: опиайте ме и видите, ерѣ духъ тѣла и костию нема, као што видите да я имамъ.

И сіе рекъ, показа имъ рѣцѣ и нозѣ. — И ово рекавши, показа имъ руке и ноге.

Еще же некрѣбючимъ имъ ѿ радости и чѣдливимъ, рече имъ: имате ли что снѣдно здѣ; — И докъ они іошѣ нису веровали одѣ радости и чудили се, рече имъ: имате ли овде што за ело?

Оны же даша ѣмѣ рыбы печены часть и ѿ пчелъ сотъ. И вземъ предъ ними иде. — А они му даду комадѣ рыбы печене, и одѣ пчела саће (меда). И узевши еде предъ нима.

Рече же имъ: сіа сѣтъ словеса, иже глаголахъ къ вамъ, еще сый съ вами, какъ подобаетъ скончати са всѣмъ написаннымъ въ законѣ Моисеовѣ и пророцѣхъ и псалмѣхъ ш мнѣ. — И рече имъ: ово су речи кое

самъ вамъ говорио докъ самъ іошъ съ вама быо, да све треба да се сврши што е за мене писано у закону Мойсеову и у пророцима и у псалмима.

Тогда ѿверзе имъ оумъ разумѣти писанїа. — Тада имъ отвори умъ да разуму писмо (свето.)

И рече имъ: ѿкъ такъ писано естъ, и такъ подобаше пострадати Хрїстъ, и воскреснѣти ѿ мертвыхъ въ третїй день: И проповѣдатиса во има егѡ прокалнїю, и ѡпощенїю грѣхъвъ, во всѣхъ языцѣхъ наченше ѿ Іерусалима. — И рече имъ: да е тако писано, и тако е требало да Христосъ пострада и да устане изъ мртвихъ третїй данъ: И да се проповеда покаянѣ у име нѣгово и опрощенѣ грѣха по свима народима почевши од Ёрусалима.

Вы же есте свидѣ еліе симъ. И се азъ послѡ шѣтоканїе отца моего на Вы: Вы же сѣдите во градѣ Іерусалимѣ, дондеже шблечетеса силою скыше. — А вы есте сведоци овоме. И ето я ѣу послати обеѡанѣ отца моего на васъ: а вы седите у граду Ёрусалиму, докъ се не обучете у силу (не укрепите силомъ) съ виве.

Изведе же ихъ конъ до Визанїи, и воздвигъ рѣцѣ свои, и благослови ихъ. — И изведе ихъ на полѣ до Витанїе, и подигнувши руке свое благослови ихъ.

И бысть егда благословаше ихъ, ѡстѣпи ѡ нихъ, и возношашеса на небо. И кадъ ихъ благосиляше, одступи одъ нихъ, и узношаше се на небо.

И тїи поклоншася емѣ, и возвратишася во Іерусалимъ съ радостїю великою. И вахѣ вынѣ въ цркви, хвалаше и благословаше Бога, аминъ. — И они му се поклонше, и вратише се у Ёрусалимъ, съ великомъ радошѣу. И били су еднако у цркви хвалећи и благосиляюћи Бога. Аминъ,

Первое убо слово сотвори хъ ш всѣхъ ш теофиле, иже начатъ исхъ творити же и оучити. — Прво самъ слово *) написао о свему, о Теофиле **) што поче Иеусъ творити и учити.

Даже до дне, коньже заповѣдавъ апостолымъ дѣхомъ скатимъ, ихъже избра, вознеса. До (оногъ) дава, у кои се узнесе, давши духомъ светимъ заповѣдъ апостолима, кое в избрао.

Предъ ними же и постаки себе жива по страда- нии своемъ ко мнозѣхъ истинныхъ знаменійхъ, денми четыредесатми явлася имъ и глагола, иже ш цар- ствіи Божіи. — Предъ нѣма (апостолима) и по стра- даню своме показа себе жива у многима истинитима знацима, являюћи имъ се четрдесетъ дана и говорећи о царству божіему.

Съ ними же и идый, повелѣ имъ ѿ Иерусалима не ѿлѣчатися, нождати шѣтованіа отча, еже слышасте ѿ мене. — И едући съ нѣма, заповеди имъ да не иду изъ Ерусалима, него да чекаю обеѣанѣ очино, кое сте (рече) чули одъ мене.

Икш Ішанъ оубо крестилъ естъ водою, вы же имате креститися дѣхомъ скатымъ не по мнозѣхъ сихъ днехъ. — Еръ в Іоаннъ крестіо водомъ, а вы ѣте се крестити духомъ светимъ не дуго после овыхъ дана.

Они же оубо сошедшеся вопрошахъ его глаголюще: Господи, аще къ лѣто сіе устрожиши царствіе Изра- леко. — А они онда, кои заедно беяху, запитаю га (Иеуса) говорећи: Господе! хоѣшь ли (сад) ове го- дине установити царство иераилѣво?

*) Разумева се кнѣга св. Евангеліе одъ Луке.

**) Теофиль в быо наместникъ ѣдне државѣ. — Теофиль значи Боголюбъ, и зато се подъ тимъ именовъ разумеваю сви кон Бога и Христа верую.

Рече же кз нимз: нѣсть ваше разѹмѣти времена и лѣта, иже отецз положи ко своей власти. — А овѣ имъ рече: ниве ваше знати времена и лѣта, кое отаць задржа у своіой власти.

Но прїимете силѹ нашедшѹ сватомѹ дѹхѹ на Кы; и бѹдете ми свидѣтели ко Іерѹсалимѣ же и ко всей Іѹдеи и Самарїи и даже до послѣднихз земли. — Него ѣете примити свлѹ кадѣ сиѣе духъ светый на васъ, и биѣете ми сведоци и у Єрусалиму и у свой Юдеи и Самарїи и чакѣ до края землѣ.

И сіа рекз: зрацимз имз кзатса: и облакз податз его ѿ очїю ихз. — И ово рекавши, видоше га где се подиже, и облакѣ га подузе изъ очїю нѣиовихъ.

И ижкв кзыракуше влѹхѹ на небо, идѹщїѹ емѹ, и се мѹжа два стаста предз ними ко одежди бѣлѣ: Иже и рекоста: мѹжїе Галїлейстїи, что стоите зраще на небо; сей Исѹсз вознесыйсѹ ѿ васз на небо такожде прїидетз, имже образомз видѣсте Єго идѹща на небо. — И како су гледали где иде на небо, а оно два човѣка (анѣла) стадоше предѣ нѣима у белимъ хальинама: И рекоше: люди галїлейски! што стоите и гледате на небо? оваї Исусъ кои се узнесао одѣ васъ на небо, тако ѣе доѣи као што га видисте да иде на небо.

Тогда возвратишасѹ ко Іерѹсалимз ѿ горы нарицаемыа Єлеонз, иже есть близз Іерѹсалима, съвботы имѹщїѹ пѹть. — Тада се вратише у Єрусалимъ съ горе коя се зове Єлеонска (маслична), коя е близу Єрусалима, еданъ суботный данъ хода, (т. е. 2040 стопа, ер в Юдеима у суботу само толико слободно было ходити).

Петѹо и кокошь.

(Єдна природописна лекция за неделюшколце.)

Петѹо е наша найлепша домаѣа птица. Како му се сѹе и блиста оно лепо перїе, као да би одѣ сребра

и злата ковано било, а прилива бое као бисер-праомъ обасуто! Оне угазито црвене кресте, што као три велика мерцана на челу и подъ грломъ стое; онај лепо савиени поносну главу високо носећи врат, окићен онимъ сјјнимъ подужимъ као гривнатимъ перјем; она снажна као у најсветлиемъ оклопу блистајућа се прса, и онај као најлепша злаћена перяница у висъ дигнутъ и повиенъ респъ; пак оне снажне, повише и съ јакимъ мамузама оружане ноге; ал' особито оно ватрено, на све стране севајуће око, и онај поносни ал' и предосторожни ходъ нѣговъ, издаю га као нека накићена и поносна, ал' и срчана и мудра юнака, и чине га правомъ милиномъ погледа; и да само неби прилике имали толико га често и непрестано гледати, те оуглати, би нас онъ доиста задивљавао својомъ лепотомъ и поносомъ.

Петро е врло пажљива и чуварна птица у кући. Онъ е као добаръ газда увекъ први одъ сна и на ногама, а последњи на санъ и седало. Као веранъ чуваръ на све стране свое оштро и позорљиво око и уво има, тешко му се ишто подираде, ал' онако повиша места и најволие, еръ отуда далъ догледати и више превидити може. Онъ по васданъ стражари, и штогодъ се око нѣга необично додеси, то одма ил' несмомъ ил' другимъ коимъ гласомъ обявлюе, и валајло би на то понешто и пазити, као и на лаянѣ пса, еръ ние увекъ бадава. Ако се одъ чега поплаши, он викне ил' пева; ако га ко повия, онъ мало утекне, те на плот ил' на друго повише место узлети и пева; ако ко странъ у кућу уђе, онъ пева и оглашуе; и кадъ га наши у кући седећи, на прагу певати чую, веле, предсказуе, а онъ обявлюе госте, еръ иј већ у авлии гледа; онъ пева и на промену времена, кою својомъ осетљивомъ кожомъ осети, отуда е свемъ свету као погаѣач времена позчат. Исто тако и на многе друге

случаеве пева, опоминѣ, виче, и валяло би на ове опомене пазити. Само кадъ неби јошъ и узъ суседне петлове певао, би му сваки гласъ по куѣу неки знакъ био; ал' чимъ изъ суседства кои запева, оногъ в часа и онъ съ нѣговомъ песмомъ ту, те зато и есте тежко, свакој му песни знака знати; али ко добро успази, моћи ће и овде шта дознати; сазнаће више различити гласова, не само они прости, као: кадъ црвића нађе и обрадуе се, кадъ ваби, кадъ се поплаши и дрекне, или кадъ самъ друге плаши и т. д., него в башъ оно кукурекајуће певанѣ различито: другчие в на страву, другчие на победу, другчие обноћ, другчие на разне пригоде обданъ, другчие на време и т. д., само су ове разлике врло танке, те оштро и вешто уво треба, да иј сазна. Кадкадъ пре него што ће запевати крилма удари, и ако в близу где, већма овимъ човека тргне, него песмомъ, а други редъ опетъ неудара крилма.

Како обданъ, исто тако стражари и обноћ, и држи својомъ песмом читаву куѣу на опрезу, те чува; збогъ тога в био у стари Римляна Ларима посвећен. Ноѣу се јошъ болъ чуе нѣнова судружност; кадъ еданъ запева, одма сви редомъ поѣу колкогодъ иј у месту има, и кукуреканѣ иде као зевъ по нѣима, одъ края до на край села. Спочетка иде певанѣ неудесно, ал' они брзо увате тактъ и ред, и тако вичу по читаву четвртъ сата и дуже, докъ не заћуте. Само младъ петлићъ оће да викне по кои путъ и преко реда као неукъ, ал тай се по гласу разликуе Ово нѣново ноћно певанѣ ние случайно, као оно обданъ, него в башъ редовно. Обично запов око два сата по поноћи први пут, после некогъ времена почну опетъ, и после опетъ, и тако пов до дана по више пута, обично по трипут, што наши прве, друге и треће петлове зову. Само кадкадъ и у необично време запов, пре поноћи ил' съ

вечера, ил' у поноћ, и то е увек неки особити знакъ, понайвише на промену времена.

Изъ свега овогъ види се, да му е певанъ важно званъ, отуда му и име петао ил' певаць. Онъ е Богомъ одређени будилникъ и вестникъ; будилникъ, кои тежке окове и ланце сна разбија, и одморну снагу на радъ и на победу диже; вестникъ, кои окромъ горе помешутогъ јошъ и зору и данъ предсказуе; и почемъ е сваки санъ у неку руку умору и смрти, а сваки новонаступајући данъ новомъ животу подобан, то е он својомъ песмомъ и као неки будилникъ на васкресение и вестникъ новогъ живота. Тако га и лутерани и калвини на свое цркве међу као вестника и првогъ певца Христовогъ васкресенија. Нъговомъ се гласу, кои се далеко чуе, сви добри люди радују: како се обрадуе путникъ, особито онај, кои у непознатомъ пределу, било на суву ил' води, у шуми ил' пустинји, у магли ил' ноћномъ мраку пута изгуби и залута, кад петле чуе; ово су му увекъ вестници питоме околине людске. Безъ петлова е предео баръ по люде пустъ и мртавъ и наши обично станъ смрти зову пределомъ, где петли негов. Петао буди својомъ песмомъ вредне на посаб, а ленъ и неваљале на грижу савести; онъ диже брижљиве газде и радине газдарице на ноге; буди ученике на науку, зато е био Минерви и Аполону посвећен: буди богомольце на богомољу, те и у християнскимъ и нехристиянскимъ црквама свудъ неко лепше значенъ има; онъ навешћуе болномъ патнику наступанье твјогъ јутра и дана, кадъ болови обично одуминюу, те већъ тимъ радованъмъ напредъ болъ одлакшава и односи, зато е у стари Грка био Ескулапу посвећенъ. Исто му се овако и многи други добри радују, само зликовци и ноћни крадљивци не милую му песме, него зазиру и беже одъ нъ, збогъ тога е петао у стари Грка и Меркуриу посвећенъ био. Ние

чудо дакле, што су га још стари Грци и Римљани некада поштовали, а Турци још и данас врло поштују; петли и пси, то су имъ две најмилије домаће животињѣ; они држе петла као некимъ божаштвомъ заданута, и коранъ заповеда поштовати га као стражара, кои не само люде, него и небесне добре духове на свој спасоносни посао буди и диже, а зле духове разгана.

Петас е добар и нѣжанъ муж, и врло брижљивъ чуваръ свои челяди, куће и области; он свое кокоши води, чува, брани, зове, чимъ се која подалѣ забуни; онъ помаже кокоши и гнѣздо правити; ако која какоће, и он јој се одма придружи, и учествуе свудъ; само што пилиће неводи; ову едину бригу и дужност нѣсйзи као матери оставља, коју она и најсавестније обвршуе. Онъ е непрестано међу своим кокошима, по васданъ за нѣи ране тражи и купи, неће едногъ зрна без нѣи поести, него чимъ кое нађе, одма јѣ ваби, те обично оной, коју најволие, прво дае. Само кад се рана баци, онда опет као строгъ гавда и старешина не да ни једној почети пре, докъ онъ не почне; самъ поглед нѣговъ довољан е, да им стра зада, ако би се која полакомила, те усудила плашљиво и продрзљиво пре и испред нѣга грабити.

Петас е сила поносита птица; кроз највиша врата пролазећи сагинѣ се, као да би му малена била, толико се осећа душомъ висока, и кадъ е туда прошао, текъ онда се издиже и поноси. Бли из тогъ прирођеногъ поноса, или е из другогъ узрока, текъ он е пуни господаръ у својој кући, ништо страногъ петла ту нетрпи; толико много на своју част држи, да се одма са свакимъ покавци и покрви. Кое из любви свое части, кое изъ любви свои кокоши, а ваљда и изъ чезнѣ за кавгомъ, чудо е срчан и таки насртачъ, да чимъ страногъ петла онази, ма где било,

одма удри у потеру за њимъ, и са раширенимъ крилма удара га; а ако се онај избежуми, те се међу овогъ кокоши помеша, онда е јошъ горе. Ал' убоице су сви колкогодъ њ њима, те и онај овогъ едва дочека, и бой е готовъ. Оногъ часа њ крвъ подиђе, те кресте напну као да ће крвъ изъ њ њи сунути, очима закрваве, огрлице накрестреше, мамузе загну, и као помагни едан на другогъ налете, тражећи најпре крилма и прима едан другогъ да обори, и мамузама да исече, а нај-после се и кљюзима ударају, чупају и крваве. При делѣњу мегдана гледа сваки повише место да увати, као да зна, да е отуд лакше, и да се са већимъ маомъ полетати и ударати даде. Кадъ су се неколико реда ударили, они обое тосну натрагъ, и главе погну, те еданъ другогъ исподъ очию гледају, докъ еданъ невикне и не скочи, ал' истогъ е часа и други скокомъ готовъ. Кадъ се уморе крилма, онда се почну мамузама као оно изъ потае ножима сећи и дерати, а кадъ се и ногама уклате, онда се оду и последњимъ оружјемъ, кљуновима ударати, докъ и главе едан другомъ неокрваве. Битка трае кадкад по више сати, попадне њ пена бела и крвава, ал' ичупани и поде-рани, искрвављени и грдно искаћени јошъ се несми-ру, докгодъ еданъ ненадне ил неутекне. Само е бе-ганъ ређе, и то е увекъ неваљало петао који бежи; него се онако крвави мало подалъ еданъ одъ другогъ по-вуку, где одану, па онда поново на мегданъ изађу. Ако који међу тимъ коегъ црвића нађе и прогута, то му као оно чаша вина уморномъ војнику нову снагу даде. Ако слаби нема кудъ утећи, он као да призна оногъ за болѣгъ јунака, повуче се у край, шћурури се, реп одпусти, главу покриве, и као да се преда; ал' победитељ га непушта, него као пасъ изнадъ њ њга мало одане, те онда га кљуномъ у главу кључа и из-зива, докъ се опетъ онај недигне, и опетъ се почну

бити, докъ оба одъ многе проливане крви неклону, и текъ ће онда слабии бегати, а победитељ одма узлеће на плоть или на друго кое повише место, те онако крвавъ свою победу кукуриканѣмъ свима суседнимъ петловима объявлюе, као у знакъ, да га се као юнака и мегданцие чуваю. Али се у овом оглашиваню победе многи много пута люто превари и осрамоти; еръ она друга јогуница овимъ као тешко осрамоћенъ скочи, и онда обично овог надбие, башъ као да овогъ радостъ веѣма умори негъ бой, а оногъ стидъ и јогунокъ као да нове удвоене снаге даде. Само јошъ придодати имамо, да е редакъ петао, кои у туѣмъ стану мегдана одржи, како и пословица вели, сваки петао на свомъ бунѣшту ячи, као да му гледанѣ нѣгови кокошию, и гледанѣ свогъ права и свое власти двое снаге и силе даде.

Збогъ ове силне срчаности и юнаштва био е у Грка и Римљана Марту посвећен, и узиматъ е за символъ юнаштва и юначке врсноће, и стари су юнаци носили ликъ петла на своим штитовима и шлемовима, и осталомъ оружю. Ваљда е отуда и кресиво на нашој пушци име петла добило. Французи петла и данас тако носе, и у грбу га имаю, и свое име Гала отуда носе.

Збогъ јогуства и убойништва радо су још стари Грци и Римљани, као и данасъ Енглези, а особито источни народи петлове гледали и гледаю, кадъ се бию; јошъ ѿмъ и оштре челичне мамузе привежу, где немилостиво ове кукавне лесе и полезне птице, и то све оне најсрчание, што су за запатакъ најболъ, овимъ баткама тамане. Само е онај славни грчки войвода Темистоклей битку ову на светию користъ употребио; онъ е умео Грке, у бою веѣъ клоувше поново заданути, показавши ѿмъ битку петлова и рекавши: „Гледните те животинѣце, само за часть победе жрт-

вую животъ свой и непопустаю; а ви се борите за ваше отачство и веру, бранећи свете гробове дедова ваши, и колевке ваше миле дече, а преко свега вашу слободу, и ту очаявате.“ На кое се Грци као застиђени дигну, и тада најславнију победу одрже, коју ће имъ сви народи и векови приповедати.

(Свршиће се.)

Парамитиѣ

V.

Гласи илача.

Три дана бияше Исакъ у срцу свогъ отца изгубљѣнъ, еръ пре три дана навести анђео Аврааму, да Богъ Исака себи за жртву изабра. Четврти данъ пође Авраамъ љутећи на брдо Морию, у највећој жалости, докъ га наедаредъ весео гласъ детета нетрже: „Отацъ, ми носимо и ватре и дрва, а где ти е ягнѣ?“

Авраамъ му одговори: „Богъ се самъ састарао за ягнѣ.“ И обое одоше љутећи далъ. А кадъ дођоше на место, где ће жртву дати, и жртвеникъ дигоше, и све спремише, онда узе отацъ единца сина, и положи га на жртвеникъ везана, и диже ножъ надъ нѣга, и погледа небу; покорно дете трпљаше љутећи плачнимъ очима гледајући на небо.

Стиснути боль и љутећа суза обоице пробихе облаке и дођоше до срца Богу вапиюћи.

У тай махъ викну анђео божи изъ облака: „Аврааме, поштеди дете, неучини му зла, Богъ е са жртвомъ твогъ срца задоволян!“

Радостно прими отацъ поново поклонѣногъ сина, божию жртву, и назва то страшно и радостно место „Богоглед.“

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Богъ гледа сузе у очима страдалаца, онъ види тугу њиовогъ срца, која га пре у помоћ дозове, него ма која вика.

Трояка е людска молитва Богу, една снажнија одъ друге.

Тя молитва мила му е, и онъ е милостно слуша и милостно прима са ецаю! и усана.

Молитва невольногъ вачуѣи у помоћ продире облаке, на небо вапие и жари живо углѣвѣ на главу гонителя.

Ал најсилнија е молитва и плачъ остављѣнога, кои се тврдо у Бога нада и умире. Она разбија врата и окове, и достиже до срца боживга, те погледъ Милостивога доле своди.

Шта може еданъ еднинъ човекъ добра учинити!

Карло Јосифъ Юренда приповедаше јошъ године 1830. о себи ово:

„Одъ свога детињства врло самъ се радо бавио са неговаѣмъ и подравњиванѣмъ воѣака. То ми е моя најмилија забава была. Кадъ самъ постао управитель воспиталишта у К., купимъ јутро земљъ и год. 1807. засеемъ га коштицама одъ воѣа, и то са еднимъ милиономъ и дванаестъ хиљада' коштица'. Коштице су ми купила деца изъ десетъ околныхъ села'; за свакихъ 100 коштица плаѣао самъ имъ само по 1 крайцару шайна, и опетъ самъ за све на 170 ф. шайна издао. Коштице те ученици су мои посеjali, и кадъ изникосе младе шибљике, они су около њи плевили и подравњивали ихъ. После неколико година изъ овогъ могъ усева расаѣено е на источној страни Моравске и у Шлезии на сѣверной страни Карпата' две до три сто-

тине хиљада дивљака, које су данас већ понајвише обогорођене и плодносне воћке.“

Али тај вредни и заслужни човекъ делао е и у струци воћарства и у другимъ своимъ пословима с' исто тако ревношћу све до своје смрти, која се пре неколико година догодила.

Колико хиљада и хиљада людјѣ ране се одъ тога воћа, колико нѣи живи и ужива плодове онога труда, кога е започео еданъ единый човекъ, Карло Јосифъ Јуренда, моравски Славенинъ.

Ето примера, коме ваља да подражавамо сви ми Србљи, а особито учители и свештеници

Мало прилика има, у којима може човекъ велику заслугу стећи и благодарностъ многобройногъ народа садашњѣгъ и потонѣгъ заслужити, као кадъ се с' воћарствомъ бави, кадъ трудомъ своимъ предео где живи питомимъ воћкама засади. Воћке те примамљую к' себи птице пѣвачице, које сву околину умилнымъ поянѣмъ усађую и развеселяю; оне испуњаваю воздухъ мирисомъ, и чисте га; увеселяваю очи прѣятнымъ зелениломъ и своимъ краснымъ цветомъ, и есу наймилије вло дечије.

(Изъ „Nährstand“ одъ Ф. Штама.)

Какавъ треба да е ђакъ?

1. Трудолюбный Миливоје
У собици сеђаше,
И брижљиво књиге своје
Прегледаше, учаше.
2. Нанъ весело осмену се
Крозъ прозорчићъ сунца зракъ,
Ко да чуе, чини му се,
Тога зрака шапатъ лакъ:

3. „Мило чедо од' напољ
 Од' се са мноџ поиграј,
 Амо брже, овде-ј бољ,
 Дон'о самъ ти ево Май!“
4. Неће, неће Миливое
 Да послуша зрака гласъ ;
 Докъ задатке онъ све свое —
 Докъ несврши пос'о васъ.
5. Ал' ето ти шар'не тице,
 Где нацвркта на прозоръ.
 Чиии му се, да речице,
 Да тихъ чуе нѣнъ говоръ :
6. „Мило чедо айд' на пољ
 Айд' пошетај у нашъ гай,
 Да ви'шъ цвеће, горе, долъ,
 Сад' када е приспео Май.“
7. Неће, неће Миливое
 Да послуша тице гласъ,
 Докъ задатке онъ све свое
 Докъ несврши пос'о васъ.
8. С' зрелимъ плодомъ трешня сада
 Над' прозоръ се надслони,
 Чини му се, да му млада
 Ове речи ромони :
9. „Брже амо, Миливое,
 Сладакъ плодъ мой сазрео,
 Бери, еди, дете мое,
 Па ми буди весео!“
10. Али неће Миливое,
 Да послуша трешнѣ гласъ,
 Докъ задатке онъ све свое
 Докъ несврши пос'о васъ.

М. Н.